

วันวิสาขบูชา

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๗๐ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

อําลาตําแหง

นายสัตยา อรุณธารี ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา รับมอบกระเช้าผลไม้จากนายฤกษ์ภูมิ บุญยสมิต รองประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ ณ ห้องรับรอง ๑ ชั้น ๒ อาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ในโอกาสพ้นจากตําแหงประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ และในฐานะผู้ทําคุณประโยชน์แก่คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ

เลือกตั้ง กรรมการเนติฯ 2563

เนติบัณฑิตยสภาจะดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ชุดใหม่แทนคณะกรรมการชุดเดิมที่จะหมดวาระการดำรงตําแหงในวันที่ 11 กันยายน 2563 ดังนี้

- 18 มิ.ย. 2563 ส่งบัตรเลือกตั้งให้สมาชิก
- 28 ส.ค. 2563 ส่งบัตรคืนในคืน (ภายใน 16.30 น.)
- 29 ส.ค. 2563 ตรวจนับคะแนน

Q คุณสมบัติของผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ในประเภทข้าราชการตุลาการ, ข้าราชการอัยการ, ทนายความ และบุคคลอื่น

A เป็นสมาชิกสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

Q คุณสมบัติของผู้สมัครเลือกตั้งกรรมการเนติบัณฑิตยสภา

A เป็นสมาชิกสมาชิกเนติบัณฑิตยสภา โดยเลือกตั้งกรรมการเนติฯ จากบุคคลในประเภทของตน จำนวนไม่เกิน 5 คน

Q บัตรเลือกตั้งฯ ที่เป็นบัตรเสีย และขอเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ได้

A 1. บัตรซึ่งมีใช้บัตรเลือกตั้งที่ราชการส่งให้แก่ผู้ลงลายมือชื่อในบัตร
2. กรอกชื่อผู้รับเลือกตั้งเกินจำนวนประเภทละ 5 คน
3. ไม่มีลายมือชื่อผู้เลือกตั้ง หรือ
4. ส่งถึงราชการภายหลังวันกำหนด (28 สิงหาคม 2563 เวลา 16.30 น.)
บัตรที่กรอกชื่อบุคคลใดไว้ผิดประเภท ไม่เป็นบัตรเสีย แต่จะถือเอาการกรอกชื่อบุคคลนั้นลงในบัตรเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ได้

- บัตรเลือกตั้งกรรมการเนติฯ มี 4 ประเภท ดังนี้
 - (1) สีฟ้า ประเภท ข้าราชการตุลาการ
 - (2) สีชมพู ประเภท ข้าราชการอัยการ
 - (3) สีเหลือง ประเภท ทนายความ
 - (4) สีเขียว ประเภท บุคคลอื่น (นอกจาก (1)-(3))
- ภายในซองบัตรเลือกตั้งแต่ละประเภท ประกอบด้วย บัญชีรายชื่อสมาชิกผู้มีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการเนติฯ, บัตรเลือกตั้งกรรมการเนติฯ และซอง ปณ. สำหรับใส่บัตรเลือกตั้งเพื่อส่งกลับมายังเนติบัณฑิตยสภา

เนื่องจากปก

“วันวิสาขบูชา : วันสำคัญสากลของสหประชาชาติ”

คำว่า วิสาขบูชา ย่อมาจากคำว่า “วิสาขปุณณมีบูชา” แปลว่า “การบูชาในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ” ดังนั้น วิสาขบูชา จึงหมายถึง การบูชาในวันเพ็ญเดือน ๖ วันวิสาขบูชา จึงถือเป็นวันสำคัญที่สุดทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากล้วนมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถือกำเนิดของพระพุทธศาสนา คือ เป็นวันที่พระศาสดา คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน โดยเกิดขึ้นตรงกันทั้ง ๓ ครั้ง ดังนั้นพุทธศาสนิกชนทั่วโลกจึงให้ความสำคัญกับวันวิสาขบูชานี้ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ นี้ วันวิสาขบูชา ตรงกับวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ องค์การสหประชาชาติได้ยอมรับญัตติที่ประชุม กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของโลก โดยเรียกว่า Vesak Day ตามคำเรียกของชาวศรีลังกา ผู้ที่ยื่นเรื่องให้สหประชาชาติพิจารณา และได้กำหนดวันวิสาขบูชาขึ้น ถือเป็นวันหยุดวันหนึ่งของสหประชาชาติอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้ชาวพุทธทั่วโลกได้มีโอกาสบำเพ็ญบุญเนื่องในวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ของพระบรมศาสดา โดยการที่สหประชาชาติได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของโลกนั้น ได้ให้เหตุผลไว้ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นมหาบุรุษผู้ให้ความเมตตาต่อหมู่มวลมนุษย์ เปิดโอกาสให้ทุกศาสนาสามารถเข้ามาศึกษาพุทธศาสนา เพื่อพิสูจน์หาข้อเท็จจริงได้โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนมานับถือศาสนาพุทธ และทรงสั่งสอนทุกคนโดยใช้ปัญญาธิคุณโดยไม่คิดค่าตอบแทน

* รองอธิบดีอัยการ สำนักงานคดีอาชญากรรม, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา, บรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา

** นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ เนติบัณฑิตยสภา

อ่านต่อหน้า ๔

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๓ ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๓๗๐

สารบัญ

๒ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก

๕ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ

๙ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ

๑๑ เจาะฎีกาเด่น

๑๕ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

๑๘

ข้อสอบพร้อมคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๖๐ (สนามใหญ่) วิชากฎหมายพยานหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค กฎหมายล้มละลาย หรือกฎหมายภาษีอากร หรือกฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๒ ข้อ ๗ (ก) - (ค)

๒๒ มุมข่าว

๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ที่ปรึกษา นายชัยวัฒน์ เกตุปรัชญาสวัสดิ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายสัตยา อรุณธาริ รองประธานฝ่ายอำนวยการ ● นายกฤษฏา บุญสมิต ฝ่ายอำนวยการ นายสุรพันธ์ ทิมกระจ่าง ● นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ● นายมันเกียรติ ธนวิจิตรพันธ์ ● นางศิริอร เทชะบำรุง มณีสินธุ์ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทร์พริก ● นายโกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นางศิริอร เทชะบำรุง มณีสินธุ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายนิรันดร์ วุฒิววัฒน์ ● นายรังสิขัย บรรณกิจจิรารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● นายอำนาจ เนตยสุภา ● นางสาวมาติกา ชนเดชากุล ● นายทีปกร โกมลพันธ์พร ● นางสาวลิตานันท์ ศรีวรรกร ● นายนิพนธ์ บวรณะเจริญรักษ์ ● นายนิธิพัฒน์ สินแห่ง ● นางปฐมณ เดชเดโช ● นายไตรวิจิตร ตูจินดา ฝ่ายดำเนินการ นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ ไสวณณะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง การเงิน นางกฤติญา โพธิ์งาม กะเบียญ จัดส่ง นางสาววิศรา สุขใส

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ความเป็นมา

วันวิสาขบูชา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ตามปฏิทินจันทรคติของไทย ซึ่งมักจะตรงกับเดือนพฤษภาคม หรือมิถุนายน แต่ถ้าปีใดมีอธิกมาส คือ มีเดือน ๘ สองหน ก็เลื่อนไปเป็นวันขึ้น ๑๕ ค่ำ กลางเดือน ๗ หรือราวเดือนมิถุนายน อย่างไรก็ตาม ในบางปีของบางประเทศอาจกำหนดวันวิสาขบูชา ไม่ตรงกับของไทย เนื่องด้วยประเทศเหล่านั้นอยู่ในตำแหน่งที่ต่างไปจากประเทศไทย ทำให้วันเวลาคลาดเคลื่อนไปตามเวลาของประเทศนั้น

๑. ส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าประสูติ ณ สวนลุมพินีวัน อยู่ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ แคว้นสักกะ (ปัจจุบันอยู่ในเมืองลุมพินี ประเทศเนปาล) เมื่อเข้าวันศุกรขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี ต่อมาพระองค์ได้เสด็จออกผนวชและทรงบำเพ็ญเพียรอย่างหนักจนได้ตรัสรู้ พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ ณ ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ (ปัจจุบันอยู่ในเขตเมืองพุทธคยา แคว้นพิหาร ประเทศอินเดีย) เมื่อเข้ามิดวันพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปีหลังจากรตรัสรู้แล้ว พระองค์ทรงบำเพ็ญพุทธกิจโปรดผู้ควรแนะนำสั่งสอน ให้ได้บรรลุมรรคผลจนนับไม่ถ้วน และเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อวันอังคารขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะเส็ง ณ สาลวโนทยานของมัลลกษัตริย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ (ปัจจุบันอยู่ในเขตเมืองกุสินคร) แคว้นอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย สิริรวมพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา

๒. การถือปฏิบัติวันวิสาขบูชาในประเทศไทย การประกอบพิธีวิสาขบูชาในเมืองไทยเริ่มทำมาแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ซึ่งสันนิษฐานว่า น่าจะได้รับแบบอย่างมาจากลังกา กล่าวคือ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๑๒๐๐ พระเจ้าภาติกราช กษัตริย์แห่งลังกาได้ประกอบพิธีวิสาขบูชาอย่างมโหฬาร เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา กษัตริย์ลังกาในรัชกาลต่อ ๆ มา ก็ทรงดำเนินรอยตาม แม้ปัจจุบันก็ยังถือปฏิบัติในสมัยสุโขทัยนั้น ประเทศไทยกับประเทศลังกามีความสัมพันธ์กันทางด้านพระพุทธศาสนาอย่างใกล้ชิดมากเพราะพระสงฆ์ชาวลังกาได้เดินทางเข้ามาเผยแผ่พระพุทธศาสนา และเชื่อว่าได้นำการประกอบพิธีวิสาขบูชาปฏิบัติในประเทศไทยด้วย ในหนังสือนางนพมาศได้กล่าวถึงบรรยากาศการประกอบพิธีวิสาขบูชาสมัยสุโขทัยไว้พอสรุปใจความได้ว่า “เมื่อถึงวันวิสาขบูชา พระเจ้าแผ่นดินข้าราชการบริพารทั้งฝ่ายหน้าฝ่ายใน ตลอดทั้งประชาชนชาวสุโขทัยทั่วทุกหมู่บ้านทุกตำบล ต่างช่วยกันทำความสะอาด ประดับตกแต่งพระนครสุโขทัยเป็นการพิเศษด้วยดอกไม้ของหอม จุดประทีปโคมไฟแลดูสว่างไสวไปทั่วทั้งพระนคร เป็นการบูชาพระรัตนตรัย เป็นเวลา ๓ วัน ๓ คืน พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ก็ทรงศีล

และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลต่าง ๆ ครั้นตกลเวลาตอนเย็นก็เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ และนางสนองพระโอษฐ์ ตลอดจนข้าราชการทั้งฝ่ายหน้าฝ่ายใน เสด็จไปยังพระอารามหลวง เพื่อทรงเวียนเทียนรอบพระประธาน ส่วนชาวสุโขทัยต่างชวนกันรักษาศีล ฟังพระเทศนา ถวาย สลากภัต ถวายสังฆทาน ถวายอาหารแด่พระภิกษุสามเณร บริจาคทรัพย์ แจกเป็นทานแก่คนยากจน คนกำพร้า คนอนาถา คนแก่และคนพิการ บ้างก็ชักชวนกันสละทรัพย์ซื้อสัตว์ ๔ เท้า ๒ เท้า และ เต่า ปลาเพื่อไถ่ชีวิตสัตว์ให้เป็นอิสระโดยเชื่อว่าจะทำให้ตนมีอายุยืนยาวต่อไป”

ในสมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการประกอบพิธีวิสาขบูชา จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์จึงปรากฏหลักฐานในพระราชพงศาวดารว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มีพระราชประสงค์จะให้ฟื้นฟูการประกอบพระราชพิธีวันวิสาขบูชาขึ้นใหม่ ให้ปรากฏในแผ่นดินไทยต่อไปกับมีพระประสงค์จะให้ประชาชนประกอบการบุญการกุศลเป็นหนทางเจริญอายุและอยู่เย็นเป็นสุข ปราศจากทุกข์โศก โรคภัย และอุปัทวันตรายต่าง ๆ โดยทั่วกัน ฉะนั้นการประกอบพิธีวันวิสาขบูชาในประเทศไทย จึงได้รื้อฟื้นให้มีขึ้นอีกครั้งหนึ่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ และถือปฏิบัติมาจวบจนกระทั่งปัจจุบัน

ทั้งนี้ สำหรับการจัดงานวันวิสาขบูชา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

นั้น กระทรวงวัฒนธรรมปรับรูปแบบ โดยจัดกิจกรรมทางศาสนาที่ท้องสนามหลวง อีกทั้งยังร่วมกับมหาเถรสมาคม (มส.) และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) ออกแนวทางข้อปฏิบัติ โดยขอให้สวดมนต์ นั่งสมาธิ รักษาศีล ฟังธรรมเทศนาผ่านทางออนไลน์ หรือโซเซียลมีเดียที่บ้าน แต่วัดสามารถประกอบพิธีทางศาสนาเฉพาะพระสงฆ์ได้โดยเว้นระยะห่าง ในสถานการณ์โควิด-๑๙ ก็ต้องมีการปรับรูปแบบการจัดกิจกรรม โดยเน้นการจัดนิทรรศการเพื่อน้อมรำลึกถึงวันสำคัญของโลก และจัดนิทรรศการแสดงประวัติความเป็นมาเพื่อให้ประชาชนได้ยึดหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พิเศษคือ มีนิทรรศการเกี่ยวกับสัทมหาสถาน ๗ แห่ง อันเป็นสถานที่สำคัญภายหลังการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าที่ประเทศอินเดีย และสัทมหาสถาน ๗ แห่งของไทย อีกทั้งยังมีการมอบใบโพธิ์จากต้นพระศรีมหาโพธิ์จากอินเดียนำไปสักการบูชา มีการเผยแพร่ถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาออนไลน์ ในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๓๐ น. เป็นต้นไป จากวัดประยุรวงศาวาส และตั้งแต่วันที่ ๑๗.๓๐ น. จากวัดสุทัศนเทพวราราม.

ภาพหน้าปก : Puchong Doungbanyang จาก Pixabay

แหล่งข้อมูล

- เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ <https://www.thairath.co.th/news/local/๑๘๓๓๘๐๑๑>
- เว็บไซต์กรมศิลปากร <http://www.finearts.go.th/chantaburilibrary/parameters/km/item/วิสาขบูชา.html>
- เว็บไซต์สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชุมพร https://www.m-culture.go.th/chumphon/ewt_news.php?nid=๙๐๗&filename=index
(สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

การดำเนินกิจกรรมเพื่อหักเงินผลประโยชน์ ของสมาชิกสมาคมการฌาปนกิจสงเคราะห์**

ข้อเท็จจริง

ด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล. ได้จัดตั้งและจดทะเบียนเป็น “สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล.” (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “สมาคมฯ”) ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการสงเคราะห์ครอบครัวสมาชิกเมื่อเสียชีวิตและการนำเงินจากการสงเคราะห์ชำระหนี้ค้ำแก่กองทุนหมู่บ้าน

สมาคมฯ จึงได้จัดทำแบบฟอร์ม “แบบบันทึกกิจกรรม” โดยกำหนดให้สมาชิกที่สมัครและทางสมาคมฯ ได้รับรองสมาชิกภาพแล้ว จะต้องจัดทำแบบบันทึกกิจกรรมดังกล่าว เพื่อแสดงเจตจำนงในการยกสิทธิในผลประโยชน์ที่จะได้รับตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้แก่กองทุนหมู่บ้านบางส่วนหรือทั้งหมดแล้วแต่กรณี เพื่อการชำระหนี้เงินกู้หรือเงินอื่นใดที่ผูกพันในลักษณะเป็นหนี้ที่จะต้องชดใช้คืนก่อนที่ผลประโยชน์ดังกล่าวจะตกทอดไปยังทายาทหรือบุคคลผู้รับผลประโยชน์ที่ระบุไว้ในใบสมัคร ด้วยความสมัครใจและคำยินยอมจากบุคคลในครอบครัว

ข้อหาหรือ

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ. ในฐานะหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินงานแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล. จึงขอหาหรือว่าการหักเงินของสมาคมฯ จากผลประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งหมดหรือบางส่วนก่อนที่จะจ่ายให้แก่ทายาทหรือบุคคลผู้รับผลประโยชน์ที่ระบุไว้เพื่อชดใช้เงินกู้หรือภาระผูกพันที่สมาชิกได้กระทำไว้ก่อนเสียชีวิตตามแบบบันทึกกิจกรรมที่แนบมาได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔ และข้อบังคับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล. พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔^๑ ได้กำหนดค่านิยามของคำว่า “เงินสงเคราะห์” ไว้เช่นเดียวกันว่า หมายถึงเงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย

* สำนักข่าวนิวส์สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาอัยการสูงสุด เลขรับที่ พ.๑๙๗/๒๕๖๒

** อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหรือ ๔

^๑ ข้อบังคับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล. พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ “เงินสงเคราะห์” หมายความว่า เงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล.

ประกอบกับตามข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งข้อบังคับดังกล่าวยังกำหนดวิธีการจ่ายเงินสงเคราะห์ไว้ว่า บุคคลในครอบครัวของสมาชิกสมาคมฯ จะมีสิทธิได้รับเงินค่าจัดการศพหรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวต่อเมื่อสมาชิกสมาคมฯ นั้นถึงแก่ความตาย ดังนั้น สิทธิในการได้รับเงินสงเคราะห์ดังกล่าวจึงเกิดขึ้นเนื่องจากความตายของสมาชิกสมาคมฯ มิใช่เงินหรือสิทธิเรียกร้องที่ผู้เป็นสมาชิกสมาคมฯ มีอยู่ก่อนหรือขณะที่ถึงแก่ความตายเงินสงเคราะห์ดังกล่าวจึงไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของสมาชิกสมาคมฯ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๐๐ ผู้เป็นสมาชิกสมาคมฯ จึงไม่อาจแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเงินสงเคราะห์ดังกล่าวโดยการทำแบบบันทึกพินัยกรรมที่แนบมาเพื่อให้สมาคมฯ นำเงินสงเคราะห์ชำระหนี้คืนให้แก่กองทุนหมู่บ้านฯ ก่อนแล้วจึงค่อยส่งมอบผลประโยชน์ที่เหลือให้แก่ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ได้

ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ วรรคสอง กำหนดให้สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จะมีวัตถุประสงค์นอกจากการฌาปนกิจสงเคราะห์มิได้ และตามมาตรา ๔ ได้กำหนดคำนิยามคำว่า “การฌาปนกิจสงเคราะห์” หมายความว่า กิจกรรมที่บุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพหรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ตกลงเข้าร่วมกันนั้นซึ่งถึงแก่ความตายและมีได้ประสงค์จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน ดังนั้น สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล. จะดำเนินกิจการอื่นใดนอกจากการสงเคราะห์แก่สมาชิกในการจัดการศพ

หรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตายไม่ได้ อีกทั้งการฌาปนกิจสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นเรื่องที่กำหนดให้มีขึ้นเพื่อการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในการจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกที่ถึงแก่ความตาย โดยการจัดตั้งและจดทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ขึ้นตามกฎหมายเพื่อดำเนินกิจการให้ไปเป็นตามวัตถุประสงค์ของการฌาปนกิจสงเคราะห์ดังกล่าว ดังนั้น การที่สมาคมฯ จะจัดให้สมาชิกสมาคมฯ และ/หรือทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ให้ได้รับประโยชน์จากเงินสงเคราะห์ ทำบันทึกยินยอมให้สมาคมฯ หักเงินสงเคราะห์ชำระหนี้แก่กองทุนก่อนจึงค่อยส่งมอบผลประโยชน์ที่เหลือให้แก่ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ในการจัดการศพ จึงเป็นการทำนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือไปจากการสงเคราะห์แก่สมาชิกในการจัดการศพหรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย อันเป็นการต้องห้ามขัดแย้งด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ วรรคสอง ทั้งหากสมาคมฯ สามารถหักเงินสงเคราะห์ชำระหนี้ให้แก่คืนกองทุนฯ ได้เสียก่อนแล้ว อาจทำให้ไม่เหลือเงินสงเคราะห์เพียงพอแก่การจัดการศพของสมาชิกที่ถึงแก่ความตายดังเจตนารมณ์ของการฌาปนกิจสงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ การทำนิติกรรมดังกล่าวจึงมีวัตถุประสงค์ที่เป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย บันทึกยินยอมให้สมาคมฯ หักเงินสงเคราะห์ชำระหนี้แก่กองทุนก่อนดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐

^๒ ข้อบังคับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล. พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง เมื่อสมาชิกผู้ใดถึงแก่ความตาย บุคคลในครอบครัวของสมาชิกผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินค่าจัดการศพหรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว โดยผู้อยู่ในลำดับก่อนยอมตัดสิทธิผู้อยู่ลำดับหลัง ซึ่งต้องเป็นบุคคลนี้

(๑)...

หมายเหตุ

๑. หลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๐๐ และมาตรา ๑๖๔๖

มาตรา ๑๖๐๐ กำหนดว่า ภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ กองมรดกของผู้ตายได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้ว เป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้

มาตรา ๑๖๔๖ กำหนดว่า บุคคลใดจะแสดงเจตนาโดยพินัยกรรมกำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินของตนเอง หรือในการต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดเป็นผลบังคับได้ตามกฎหมายเมื่อตนตายก็ได้

๒. หลักการตามพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔

กำหนดว่า “เงินสงเคราะห์” หมายความว่า เงินที่สมาชิกร่วมกันออกช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์

๓. ปัญหาว่า เงินสงเคราะห์ที่ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกสมาคมฯ ระบุไว้จะได้รับเมื่อสมาชิกถึงแก่ความตาย เป็นทรัพย์สินมรดกของสมาชิกสมาคมฯ ที่จะกำหนดไว้ในพินัยกรรมได้หรือไม่

อาจพิจารณาได้จากแนวคำพิพากษากฎีกาดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๗๗๖/๒๕๔๕ การที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ทำบันทึกมีข้อความว่า ได้รับเงินจากผู้ร้องในนามผู้จัดการมรดกแล้วและจะไม่เรียกร้องใด ๆ อีกนั้น เป็นข้อตกลงระงับข้อพิพาทในทรัพย์สินมรดกที่มีขึ้นในเรื่องการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของผู้ตายในอนาคตให้หมดไป จึงเป็นการประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ ทั้งยังปรากฏว่าเงินที่ผู้คัดค้านที่ ๑ รับไปนั้นเป็นเงินมาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมิใช่ทรัพย์สินมรดกเพราะมิใช่ทรัพย์สินที่ผู้ตายมีอยู่ก่อนหรือจนถึงแก่ความตาย

ดังนั้น การที่ผู้คัดค้านที่ ๑ ทำบันทึกดังกล่าวจึงเป็นการสละมรดกทั้งหมดมิใช่เพียงบางส่วนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๑๒ ไม่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖๑๓ ซึ่งมีผลย้อนหลังไปถึงเวลาที่เจ้ามรดกตายตามมาตรา ๑๖๑๕ ผู้คัดค้านที่ ๑ จึงมิใช่ทายาทและผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดก ไม่มีอำนาจร้องขอถอนผู้จัดการมรดก

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๗๑๔/๒๕๔๒ สิทธิในการได้รับเงินเพื่อนช่วยเพื่อนเกิดขึ้นเนื่องจากความตายของ ณ. มิใช่เป็นเงินหรือสิทธิเรียกร้องที่ ณ. มีอยู่แล้ว ในระหว่างมีชีวิตหรือจนถึงแก่กรรม แม้วิธีการที่จะได้รับเงินจำนวนนี้มาจาก ณ. จะต้องเคยชำระเงินในอัตราร่วมกับพนักงานของจำเลยคนอื่น ๆ เพื่อรวบรวมส่งให้แก่ทายาทของพนักงาน ผู้ถึงแก่กรรมรายก่อน ๆ ก็มีใช่เป็นมรดกของ ณ. โจทก์จึงไม่มีสิทธิมาขอแบ่งเงินประกันชีวิตเป็นเงินที่เกิดจากสัญญาระหว่างผู้ตายกับบุคคลภายนอกและจำเลยเพื่อให้ใช้เงินแก่ผู้รับประโยชน์สืบเนื่องจากความมรณะของผู้ตายอันมีลักษณะเป็นการประกันชีวิต สิทธิตามสัญญาเกิดขึ้นเมื่อผู้ประกันชีวิตถึงแก่กรรม จึงมิใช่มรดกของผู้ตายที่มีอยู่ในขณะถึงแก่กรรมที่โจทก์จะใช้สิทธิแบ่งได้ สัญญาประกันชีวิตที่ผู้ตายระบุให้จำเลยซึ่งมิใช่คู่สมรสเป็นผู้รับประโยชน์อันต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๙๗ วรรคสอง ที่กำหนดไว้ว่าเฉพาะแต่จำนวนเงินเบี้ยประกันภัย ซึ่งผู้เอาประกันภัยได้ส่งไปแล้วนั้นจักเป็นสินทรัพย์ส่วนหนึ่งแห่งกองมรดกของผู้เอาประกันภัย อันเจ้าหนี้จะเอาใช้หนี้ได้ โจทก์มิได้ฟ้องเรียกเอาเบี้ยประกันภัยโดยกล่าวอ้างมาในคำฟ้องเพื่อเรียกเงินประกันชีวิต จึงเป็นข้อที่มีได้กล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งมิใช่ปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๔๘๗/๒๕๕๖ ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๔๖ บัญญัติว่า บุคคลใดจะแสดงเจตนาโดย พินัยกรรมกำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สิน ของตนเอง หรือในการต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดเป็นผลบังคับ ได้ตามกฎหมายเมื่อตนตายก็ได้ จากบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ที่จะทำพินัยกรรมกำหนดการเผื่อตายเกี่ยวกับ ทรัพย์สินได้นั้น จะต้องเป็นทรัพย์สินของตนเองเท่านั้น จะกำหนดการเผื่อตายเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลอื่น ไม่ได้ การที่ผู้ตายฝากเงินกับธนาคารจำเลยที่ ๑ โดย เปิดบัญชีเงินฝากใช้ชื่อ ผู้ตายเพื่อผู้เยาว์ แสดงว่าผู้เยาว์ เป็นเจ้าของเงินฝากในบัญชี เช่นนี้ กรรมสิทธิ์ในเงินย่อม ตกเป็นของผู้เยาว์ในทันทีที่ธนาคารจำเลยที่ ๑ รับเงิน เข้าบัญชีเงินฝาก ผู้ตายจึงไม่มีสิทธิทำพินัยกรรมยกเงิน ฝากดังกล่าวให้แก่ผู้ใด ข้อกำหนดในพินัยกรรมส่วนนี้ ไม่มีผลบังคับ

จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวอาจ สรุปได้ว่า **สิทธิในการได้รับเงินสงเคราะห์จากสมาคมฌาปนกิจ สงเคราะห์ ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจ สงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ เกิดขึ้นเนื่องจากความตาย ของสมาชิกสมาคมฯ มิใช่เงินหรือสิทธิเรียกร้องที่ผู้ เป็นสมาชิกสมาคมฯ มีอยู่ก่อนหรือขณะที่ถึงแก่ความ ตาย อันจะเป็นทรัพย์สินมรดกของสมาชิกตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๐๐** ผู้เป็น สมาชิกสมาคมฯ จึงไม่อาจแสดงเจตนากำหนดการเผื่อ ตายในเงินสงเคราะห์ดังกล่าวโดยการทำแบบบันทึก พินัยกรรม เพื่อให้สมาคมฯ นำเงินสงเคราะห์ชำระหนี้ คืนให้แก่กองทุนหมู่บ้านฯ ก่อนแล้วจึงค่อยส่งมอบผล ประโยชน์ที่เหลือให้แก่ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุ ไว้ได้

๕. หลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ มาตรา ๑๕๐ กำหนดว่า การใดมีวัตถุประสงค์ เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย เป็นการพันวิสัย

หรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอัน ดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ

ประเด็นปัญหาว่า สมาคมฯ จะสามารถหักเงิน สงเคราะห์ทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อชดใช้เงินกู้หรือ ภาระผูกพันที่สมาชิกได้กระทำไว้ก่อนเสียชีวิตก่อนที่จะ จ่ายให้แก่ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ โดยความ สมัคใจและยินยอมของสมาชิกสมาคมและบุคคล ในครอบครัวได้หรือไม่ อย่างไร

ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ วรรคสอง กำหนดว่าสมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์จะมีวัตถุประสงค์นอกจากการ ฌาปนกิจสงเคราะห์มิได้ และมาตรา ๔ ได้กำหนด คำนิยามคำว่า “การฌาปนกิจสงเคราะห์” หมายความว่า กิจกรรมที่บุคคลหลายคนตกลงเข้าร่วมกันเพื่อทำการ สงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ หรือจัดการ ศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที ตกลงเข้าร่วมกันนั้นซึ่งถึงแก่ความตาย และมีได้ประสงค์ จะหากำไรหรือรายได้เพื่อแบ่งปันกัน ดังนั้น การที่สมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์จะจัดให้สมาชิกสมาคมฯ และ/หรือ ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ให้ได้รับประโยชน์ จากเงินสงเคราะห์ ทำบันทึกยินยอมให้สมาคมฯ หักเงิน สงเคราะห์ชำระหนี้ก่อนจึงค่อยส่งมอบผลประโยชน์ที่ เหลือให้แก่ทายาทหรือบุคคลที่สมาชิกระบุไว้ใน การจัดการศพ จึงเป็นการทำนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์อื่น นอกเหนือไปจากการสงเคราะห์แก่สมาชิกในการ จัดการศพหรือจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของ สมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย อันเป็นการต้องห้ามขัดแย้ง ด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจ สงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ วรรคสอง นิติกรรม ดังกล่าวตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ มาตรา ๑๕๐

คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจ

ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง*

อำนาจฟ้อง : กรณีพิพาทในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะคือ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เหตุผลของการตรากฎหมายฉบับนี้ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตรที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นรากฐานเบื้องต้นของการผลิตทางเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันปรากฏว่าเกษตรกรกำลังประสบความเดือดร้อนเนื่องจากต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินและกลายเป็นผู้เช่าที่ดิน ต้องเสียค่าเช่าที่ดินในอัตราสูงเกินสมควรที่ดินขาดการบำรุงรักษา ทำให้อัตราผลิตผลทางเกษตรกรรมอยู่ในระดับต่ำ เกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรมและเสียเปรียบจากระบบการเช่าที่ดินและการจำหน่ายผลิตผลตลอดมา ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะความยุ่งยากทั้งทางเศรษฐกิจสังคม การปกครองและการเมืองของประเทศเป็นอย่างมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยด่วน โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน และให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมกับการจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองนโยบายแห่งรัฐในการลดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคมตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตาม ได้มีปัญหาเรื่องเอกสารสิทธิเกี่ยวกับปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ในหลายกรณี ดังเช่นตัวอย่างจากคำพิพากษากฎีกาที่ ๖๖๕/๒๕๖๒ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

โจทก์ฟ้องว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดพิษณุโลก เนื้อที่ประมาณ ๕๗ ตารางวา เมื่อปี ๒๕๓๘ นาย ล. ครอบครองทำประโยชน์โดยสงบและเปิดเผย และปลูกบ้านพักอาศัยในที่ดินพิพาท ต่อมาปี ๒๕๔๗ นาย ล. ชายและโอนสิทธิครอบครองให้แก่

นาย ง. ปี ๒๕๕๑ นาย ง. ชายและโอนสิทธิครอบครองที่ดินพร้อมบ้านให้โจทก์ โจทก์ครอบครองที่ดินพร้อมบ้านโดยสงบและเปิดเผยตลอดมาจนปัจจุบัน เมื่อปี ๒๕๕๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลกออกสำรวจที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อออกเอกสารสิทธิรับรองการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน โจทก์นำเจ้าพนักงานรังวัดที่ดินพิพาท แต่จำเลยคัดค้านว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลย เจ้าพนักงานรังวัดการออกเอกสารสิทธิแต่โจทก์ยังครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทตลอดมา และปี ๒๕๕๙ โจทก์ขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลกออกเอกสารสิทธิให้แก่โจทก์ แต่จำเลยอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลย ขอให้รังวัดการออกเอกสารสิทธิก่อนและแจ้งให้โจทก์พร้อมบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท โจทก์เป็นผู้มีคุณสมบัติได้รับเอกสารสิทธิตามระเบียบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอให้ห้ามจำเลยเกี่ยวข้องกัที่ดินพิพาทและบ้านบนที่ดินพิพาท และถอนคำคัดค้านการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์และขอเอกสารสิทธิของโจทก์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามให้ถือว่าคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย

จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า ที่ดินพิพาทเป็นของจำเลย นาย ล. ขอลูกบ้านอาศัย จำเลยเห็นว่าเป็นญาติจึงอนุญาต นาย ล. ไม่ใช่เจ้าของที่ดินพิพาท ไม่มีสิทธินำไปขาย ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินไม่สามารถซื้อขายได้ สัญญาซื้อขายไม่ชอบด้วยกฎหมาย นาย ง. น้องชายของนาย ล. เป็นสามีที่สาวของจำเลยเข้าพักอาศัยในที่ดินโดยอาศัยสิทธิของจำเลยเช่นเดียวกัน ปี ๒๕๕๔ จำเลยทราบว่าโจทก์ไปขอออกเอกสารสิทธิจึงคัดค้านโจทก์ ต่อมาปี ๒๕๕๙ โจทก์ไปขอออกเอกสารสิทธิอีก จำเลยคัดค้านพร้อมกับแจ้งให้โจทก์หรือถอนสิ่งปลูกสร้างขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทกับห้ามโจทก์เกี่ยวข้องอีก

* ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

แต่โจทก์เพิกเฉย ทำให้จำเลยไม่สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ จำเลยได้รับความเสียหาย คิดค่าเสียหายเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท ขอให้ยกฟ้อง และบังคับโจทก์ให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทกับห้ามโจทก์เกี่ยวกับที่ดินพิพาทอีกต่อไป ให้โจทก์ชดใช้ค่าเสียหายเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องแย้ง เป็นต้นไปจนกว่าโจทก์จะรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท

โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า นาย ล. ครอบครองที่ดินพิพาท โดยไม่ได้อาศัยสิทธิของจำเลยแต่อย่างใด การซื้อขายที่ดินพิพาทชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากที่ดินพิพาทไม่มีการออกเอกสารสิทธิ สปก. ๔-๐๑ ไม่ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓๐, ๓๔ ซึ่งห้ามซื้อขายเฉพาะที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ สปก. ๔-๐๑ จำเลยไม่มีอำนาจฟ้องแย้งเนื่องจากเกินหนึ่งปีนับแต่วันที่จำเลยทราบว่าเป็นโจทก์ครอบครองที่ดินพิพาท ขอให้ยกฟ้องแย้ง

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องและยกฟ้องแย้ง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์และจำเลยอุทธรณ์โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองอุทธรณ์ของจำเลยว่ามีเหตุผลสมควรที่จะอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้

ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยถอนคำคัดค้านการยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์และขอออกเอกสารสิทธิในที่ดินพิพาทของโจทก์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก หากไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ แทนการแสดงเจตนาของจำเลย และห้ามจำเลยเกี่ยวข้องกับบ้านและที่ดินพิพาทอีกต่อไป นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนฟ้องและฟ้องแย้งในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ศาลฎีกาเห็นว่าสมควรวินิจฉัยก่อนว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยและจำเลยมีอำนาจฟ้องแย้งโจทก์หรือไม่ เห็นว่าเมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า ที่ดินพิพาทที่โจทก์และจำเลยต่างอ้างว่ามีสิทธิครอบครองเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังไม่ได้ออกเอกสารสิทธิ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้แก่ผู้ใด ซึ่งตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ

เกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๙ (๗) บัญญัติให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้ บุคคลหรือเกษตรกรที่จะเข้ามาอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องได้รับการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก่อน ฉะนั้น เมื่อทางราชการประกาศให้ที่ดินพิพาทตั้งอยู่เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ที่ดินพิพาทรวมทั้งส่วนควบของที่ดินพิพาทย่อมตกเป็นของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓๖ ทวิ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจจัดให้บุคคลใดเข้าถือครองและทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด การกระทำของจำเลยและโจทก์ที่ต่างอ้างว่ามีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินยังไม่ได้ออกเอกสารสิทธิ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้แก่ผู้ใดหาเป็นการโต้แย้งสิทธิอีกฝ่ายหนึ่งไม่ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยและจำเลยไม่มีอำนาจฟ้องแย้งโจทก์ด้วย

พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ และให้จำเลยถอนคำคัดค้านการยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ รวมถึงการห้ามจำเลยเกี่ยวข้องกับบ้านและที่ดินพิพาทอีกต่อไป

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓๖ ทวิ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจจัดให้บุคคลใดเข้าถือครองและทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด การกระทำของจำเลยและโจทก์ที่ต่างอ้างว่ามีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินยังไม่ได้ออกเอกสารสิทธิ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้แก่ผู้ใดหาเป็นการโต้แย้งสิทธิอีกฝ่ายหนึ่งไม่ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยและจำเลยไม่มีอำนาจฟ้องแย้งโจทก์ด้วย

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้บทความผิด ก็มีผลเท่ากับพิพากษายืน

รังลิชัย บรรณกจิวิจารณ์*

มนต์ชัย ชนินทรลีลา**

สุจรรยา สุจริตศรีชัยกุล***

ฉัตรเฉลิม ธรรมวินทร****

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๒๘/๒๕๖๒

พนักงานอัยการจังหวัด บ.

โจทก์

นาย ส.

จำเลย

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๙ (๔) (๖) (๗), ๓๓๙ วรรคท้าย เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๙ (๔) (๖) (๗) ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตาม ป.อ. มาตรา ๙๐ ธิของกลาง **โจทก์ และจำเลยต่างไม่อุทธรณ์** ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ วินิจฉัยว่าที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยมานั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ เห็นด้วยเฉพาะความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๙ (๖) (๗), ๓๓๙ วรรคท้าย และโทษที่ลงแก่จำเลย แต่ไม่เห็นพ้องด้วยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๙ (๔) **พิพากษาแก้**เป็นว่า ให้ยกฟ้องในข้อหาตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๙ (๔) ด้วย นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น **ซึ่งมีผลเท่ากับศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิจารณาพิพากษายืนทุกฐานความผิด** คดีเป็นอันถึงที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสองแล้ว จำเลยย่อมฎีกาไม่ได้ ที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาของจำเลยเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

(สรารุช ศิริภาณุรักษ์ - วัฒนา วิทยกุล - สุรพล เอี่ยมอติพล)

ข้อสังเกต ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลอุทธรณ์ในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษา เช่นว่านี้จะยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะได้พิพากษายืน” สามารถสรุปเป็นหลักเกณฑ์ได้ประการหนึ่งว่า กรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต แม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นดังกล่าวก็ตาม แต่คำพิพากษาศาลชั้นต้นก็ยังไม่ถึงที่สุด โดยศาลชั้นต้นที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตต้องส่งสำนวนคดีนั้นไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อทบทวนตรวจสอบอีกชั้นหนึ่งเสมอ หากศาลอุทธรณ์ทำการทบทวนตรวจสอบแล้วพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คดีจึงเป็นอันถึงที่สุด

คดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ต้องเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตจริง ๆ แก่จำเลย ไม่ใช่โทษที่ศาลชั้นต้นวางโทษไว้ก่อน

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑.

*** ผู้พิพากษาประจำศาล ศาลอาญา.

**** ผู้ช่วยผู้พิพากษา รุ่นที่ ๗๒.

ที่จะลดโทษให้แก่จำเลย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๐๓๑/๒๕๕๖)^๑

คำว่า **ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น** หมายความว่าความรวมถึง กรณีที่มีอุทธรณ์แต่เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย เช่น อุทธรณ์ที่ไม่ได้โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่

๖๗๑/๒๕๕๒)^๒ อุทธรณ์ที่ยื่นเกินกำหนดระยะเวลา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๖๗/๒๕๕๑)^๓ นอกจากนี้ยังรวมถึง กรณีไม่นำอุทธรณ์ฉบับใหม่มายื่นตามที่ศาลกำหนด (คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๔๘๑/๒๕๒๙)^๔ หรือมีการถอนอุทธรณ์ในภายหลัง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๔๘/๒๕๑๘ ประชุมใหญ่)^๕ และรวมถึงกรณีอุทธรณ์

^๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๐๓๑/๒๕๕๖ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง บัญญัติว่า คดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตนั้น หมายถึง โทษประหารชีวิตหรือโทษจำคุกตลอดชีวิตที่ศาลชั้นต้นลงโทษจริง ๆ แก่จำเลย หากใช้โทษที่ศาลชั้นต้นวางไว้ก่อนลดโทษให้แก่จำเลยไม่ เมื่อนี้ศาลชั้นต้นลงโทษจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ฐานร่วมกันพยายามฆ่าเจ้าพนักงานตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๙ (๒) ประกอบมาตรา ๘๐ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตาม ป.อ. มาตรา ๙๐ ให้จำคุกจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คนละตลอดชีวิต จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ รับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกคนละ ๒๕ ปี ดังนั้น เมื่อโจทก์ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีได้อุทธรณ์ในความผิดฐานร่วมกันพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและความผิดฐานร่วมกันต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน อีกทั้งไม่ปรากฏว่าความผิดฐานร่วมกันพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและความผิดฐานร่วมกันต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน กับความผิดฐานร่วมกันมีเมฆแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นข้อเท็จจริงอันเดียวเกี่ยวพันกันอันศาลอุทธรณ์จะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑๕ ความผิดฐานร่วมกันพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและความผิดฐานร่วมกันต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ดังนั้น ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจหยิบยกคดีในส่วนของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในความผิดฐานร่วมกันพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและความผิดฐานร่วมกันต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานขึ้นพิจารณาได้ การที่ศาลอุทธรณ์หยิบยกความผิดฐานดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยแล้วพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๓ จึงเป็นการไม่ชอบ และฎีกาของจำเลยที่ ๒ ที่ว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบไม่อาจรับฟังลงโทษจำเลยที่ ๒ ได้ ขอให้ยกฟ้องในความผิดฐานร่วมกันพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและความผิดฐานร่วมกันต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน เช่นเดียวกับจำเลยที่ ๓ นั้น จึงเป็นข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ ต้องห้ามมิให้ฎีกาตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลยที่ ๒ ในส่วนความผิดดังกล่าวเป็นการไม่ชอบ.

^๒ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๑/๒๕๕๒ จำเลยที่ ๑ ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ ๑ การที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ มีได้โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบ ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยให้ แต่ถือว่าคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง แล้ว พิพากษายืนนั้น เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ยกคดีขึ้นวินิจฉัยโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔๕ วรรคสอง มิได้วินิจฉัยเพราะจำเลยที่ ๑ อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืนข้อเท็จจริงที่ว่าจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือไม่ จึงเป็นอันถึงที่สุดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิฎีกา.

^๓ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๖๗/๒๕๕๑ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิต โจทก์ไม่อุทธรณ์ จำเลยยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยและให้ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ภาค ๑ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ วินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่ จึงเป็นการวินิจฉัยโดยอาศัยอำนาจตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง มิได้วินิจฉัยเพราะจำเลยอุทธรณ์ เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ย่อมถึงที่สุด จำเลยไม่มีสิทธิฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑.

^๔ คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๔๘๑/๒๕๒๙ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ประหารชีวิตจำเลย จำเลยอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นสั่งให้จำเลยทำอุทธรณ์มาใหม่ภายใน ๗ วัน แต่จำเลยมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นจึงส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ย่อมถึงที่สุด จำเลยไม่มีสิทธิฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์.

^๕ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๔๘/๒๕๑๘ **ประชุมใหญ่** ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิต จำเลยฝ่ายเดียวยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยไว้แล้ว ต่อมาก่อนที่ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ จำเลยได้ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตให้จำเลยถอนอุทธรณ์ได้ ดังนี้ ศาลชั้นต้นยังมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง และปัญหาข้อนี้แม้จะไม่มีฝ่ายใดฎีกา แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาย่อมยกขึ้นวินิจฉัยได้.

(มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๖๕๔/๒๕๕๕ วินิจฉัยแนวเดียวกัน)

เฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการลงโทษโดยขอให้ลงโทษสถานเบาหรือขอให้ลดโทษแต่ไม่ได้อุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำความผิดด้วย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๙๒/๒๕๓๗)^๖

ส่วนกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นนั้น นอกจากจะหมายถึงกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยไม่มี การแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ แล้ว ยังหมายความ

รวมถึง กรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เฉพาะบทความผิดที่ศาลชั้นต้นมิได้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๘๘/๒๕๔๕)^๗ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการรับของกลาง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๙๙/๒๕๑๖)^๘ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เฉพาะความผิดที่ศาลชั้นต้น ยังไม่ได้กำหนดโทษด้วย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๙/๒๕๓๗)^๙

^๖ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๙๒/๒๕๓๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตจำเลย แม้จำเลยจะอุทธรณ์ขอให้ศาลลดโทษให้เพียงประการเดียวโดยมิได้อุทธรณ์ในปัญหาว่าจำเลยกระทำความผิดตามที่ฟ้องหรือไม่ ศาลอุทธรณ์ก็ต้องวินิจฉัยปัญหาว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่อีกครั้งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง หากศาลอุทธรณ์วินิจฉัยแล้วพิพากษายืน ปัญหาดังกล่าวจึงจะถึงที่สุด เมื่อศาลอุทธรณ์ยังมีได้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกระบวนการพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง. (มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๘๘/๒๕๓๘ และ ๒๙๓๑/๒๕๔๙ วินิจฉัยแนวเดียวกัน)

ข้อสังเกต ประเด็นว่าสมควรลงโทษสถานเบาหรือลดโทษหรือไม่นั้น ไม่เป็นที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง เพราะศาลอุทธรณ์วินิจฉัยเนื่องจากจำเลยอุทธรณ์ มิใช่เป็นการวินิจฉัยโดยอาศัยอำนาจตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง. (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๗/๒๕๕๕)

อย่างไรก็ตาม อาจเป็นฎีกาที่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๔๙/๒๕๔๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ ๑ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาแก้โดยลดโทษให้หนึ่งในสาม ลงโทษจำคุกตลอดชีวิต เป็นการแก้เฉพาะโทษ กรณีเป็นการแก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ เกินห้าปี คดีต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคสองที่โจทก์ฎีกาว่า จำเลยที่ ๑ ให้การรับสารภาพเพราะจำนนต่อหลักฐานไม่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา ขอให้ลงโทษประหารชีวิต เป็นฎีกาคัดค้านดุลพินิจในการลงโทษ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว.

^๗ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๘๘/๒๕๔๕ เมื่อความผิดฐานฆ่าผู้อื่นและชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘, ๓๓๙ วรรคท้าย ประกอบมาตรา ๓๔๐ ตรี ที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิตยังไม่ถึงที่สุดเป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นต้องส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาก่อน หากศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน จึงจะถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่าให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๗๑ ซึ่งยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว ก็เป็นเพียงพิพากษาแก้บทลงโทษความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน โดยเห็นว่าการกระทำผิดของจำเลยฐานนี้ขาดอายุความแล้วจึงลงโทษจำเลยไม่ได้เท่านั้น ซึ่งมีผลเท่ากับศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืนว่าจำเลยมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นและชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘, ๓๓๙ วรรคท้าย ประกอบมาตรา ๓๔๐ ตรี ลงโทษจำคุกตลอดชีวิตนั่นเอง ความผิดฐานนี้ จึงเป็นอันถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่จำเลยที่จะฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นและชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยมีหรือใช้อาวุธปืน ซึ่งถึงที่สุดได้อีก.

^๘ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๙๙/๒๕๑๖ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไว้ตลอดชีวิตปลอกกระสุนปืนของกลางรับโจทก์จำเลยไม่อุทธรณ์ ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนปลอกกระสุนปืนของกลางโจทก์ไม่ได้ขอให้รับ จึงไม่รับ ดังนี้ คดียอมถึงที่สุดแล้ว จำเลยฎีกาไม่ได้. (มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๐/๒๕๕๖ วินิจฉัยแนวเดียวกัน)

^๙ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๙/๒๕๓๗ คำพิพากษาศาลชั้นต้นในความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต กับฐานพาอาวุธปืนไปเมืองหมู่บ้านและทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควรนั้น จำเลยมิได้อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ดังนั้น ฎีกาของจำเลยในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวจึงเป็นข้อที่ไม่มีไต่ถามขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคแรก

ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๒๘/๒๕๖๒ ที่ได้ยกขึ้นข้างต้นเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษา*แก้คำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่คดีเป็นอันถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง* โดยเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๔) (๖) (๗), ๓๓๙ วรรคท้าย การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๔) (๖) (๗) ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ให้ประหารชีวิต จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ ประกอบมาตรา ๕๒ (๒) *คงจำคุกตลอดชีวิต* และริบของกลางโดย*โจทก์และจำเลยต่างไม่อุทธรณ์* ศาลชั้นต้นจึง*ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ภาค ๔* ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง และปรากฏว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๔ วินิจฉัยว่า

ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยมานั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ เห็นด้วยเฉพาะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๖) (๗), ๓๓๙ วรรคท้าย และโทษที่ลงแก่จำเลย แต่ไม่เห็นฟ้องด้วยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๔) จึง*พิพากษาแก้*เป็นว่า ให้ยกฟ้องในข้อหาความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ (๔) นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ซึ่ง*ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีเป็นอันถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง โดยให้เหตุผลว่า กรณีเช่นนี้มีผลเท่ากับศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษายืนทุกฐานความผิด* กล่าวคือ ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ยังคงลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๙ ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นอยู่นั่นเอง เช่นนี้ เมื่อคดีเป็นอันถึงที่สุด จำเลยย่อมฎีกาไม่ได้ ดังนั้นคำสั่งศาลชั้นต้นที่รับฎีกาของจำเลยจึงเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย.

ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ ให้จำคุกจำเลยไว้ตลอดชีวิต โจทก์และจำเลยไม่อุทธรณ์ ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาแก้เฉพาะให้กำหนดโทษในความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนที่ศาลชั้นต้นยังมิได้กำหนด ซึ่งมีผลเท่ากับศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายืนในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นความผิดฐานนี้จึงเป็นอันถึงที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง.

บทบาทของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อวิกฤตโรคระบาด

The Role of Communicable Disease Act , B.E. 2558 Regarding Pandemic Crisis.

ว่าที่ร้อยตรี ทินกฤต สาตรรอด*

ในปัจจุบันทั่วโลกกำลังประสบปัญหาใหญ่จากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด ๑๙ โดยไวรัสดังกล่าวได้ทำให้เกิดโรคติดต่อจากไวรัสโคโรนาซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงและกว้างขวาง ซึ่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน

คำว่า “ระบาด” ที่ใช้กับโรคต่าง ๆ นั้น ภาษาอังกฤษใช้คำเฉพาะว่า “pandemic” แปลว่า “prevalent over a whole country or the world.” หมายถึงการแพร่กระจายไปทั่วประเทศหรือทั่วโลก ซึ่งคำว่า pandemic นี้ใช้กับเชื้อโรคเท่านั้น เช่นเดียวกับคำว่า transmit ซึ่งแปลว่าแพร่ (เชื้อ) เป็นคำทางการที่มักใช้กับเชื้อโรคเช่นเดียวกัน

สองคำดังกล่าวข้างต้นนั้นแตกต่างกับคำว่า prevalent ที่แปลว่า “แพร่หลาย” และคำว่า “widespread” ที่หมายถึงการแพร่หลาย กระจายไปในวงกว้าง (wide แปลว่ากว้าง spread แปลว่าแพร่กระจาย) ซึ่งสองคำนี้จะใช้กับการแพร่กระจายอะไรก็ได้ เช่น “The public prosecutors are quickly adapting their ways of working to deliver justice during the coronavirus pandemic.” พนักงานอัยการต่างปรับวิธีการทำงานอย่างรวดเร็วเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนา เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานที่มีหน้าที่รับมือกับโรคระบาดโดยตรงคือ กรมควบคุมโรค ภาษาอังกฤษคือ “Department of Disease Control” และมีกฎหมายที่ถูกตราขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อป้องกันและระงับยับยั้งความเสียหายจากการระบาดของโรคทั้งหลาย คือ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ภาษาอังกฤษคือ “Communicable Disease Act, B.E. 2558”

คำว่า communicate โดยทั่วไปแปลว่า “share or exchange information” คือการแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล เราอาจจะคุ้นเคยกับคำนี้ในแง่ของการติดต่อสื่อสาร แต่ในความหมายที่ใช้กับโรคจะแปลว่า “pass on to another person or animal.” คือการส่งผ่าน (หรือติดต่อ) ไปสู่คนอื่นหรือสัตว์ โดยคำว่า communicate นี้ เมื่อเติม able ซึ่งแปลว่าสามารถเข้าไป ก็จะแปลว่า “communicable” สามารถติดต่อได้ เมื่อนำมาใช้ร่วมกับคำว่า disease ที่แปลว่าโรคก็จะแปลว่า “โรคติดต่อ” นั่นเอง

ส่วนคำว่าโรคติดต่อตาม พ.ร.บ. ควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้บัญญัตินิยามไว้ในมาตรา ๔ ว่า “communicable disease” means a disease caused by pathogens or toxins from pathogens, which is transmissible to

* อัยการผู้ช่วย สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาตลิ่งชัน ๒, นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ ๖๒, Master of Laws in Intellectual Property Law, Master of Laws in Tax Law (merit), Queen Mary University of London

humans, directly or indirectly โรคติดต่อ หมายถึง โรคที่เกิดจากเชื้อโรคหรือพิษของเชื้อโรคซึ่งสามารถแพร่โดยทางตรงหรือทางอ้อมมาสู่คน (pathogens เป็นศัพท์ทางการแพทย์แปลว่าเชื้อโรค)

สำหรับโรคติดต่อจากโคโรนาไวรัส หรือโควิด ๑๙ นั้นได้รับการเฝ้าระวังในระดับ “โรคติดต่ออันตราย” ซึ่งมีนิยามในมาตรา ๔ เช่นกันว่า “dangerous communicable disease” means a highly virulent communicable disease which is rapidly transmissible to other persons แปลเป็นไทยว่า “โรคติดต่ออันตราย” หมายความว่า โรคติดต่อที่มีความรุนแรงสูงและสามารถแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว (virulent มีความหมายเดียวกับ violent แปลว่ารุนแรง)

โดยโรคติดต่อจากไวรัสโคโรนานั้น นอกจากจะเป็นโรคติดต่อแล้วโรคนี้อยู่มีสถานะเป็นโรคระบาดอีกด้วย ซึ่งได้กล่าวไปตอนต้นแล้วว่าคำว่า “ระบาด” ภาษาอังกฤษคือคำว่า “pandemic” แต่สำหรับคำว่า “โรคระบาด” นั้น ภาษาอังกฤษใช้เฉพาะว่า “epidemic” โดย พ.ร.บ. ควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ให้คำนิยามของโรคระบาดไว้ว่า

“epidemic” means a communicable disease or a disease of which the exact cause is unknown, which may be transmitted to other persons rapidly and widely or which has a higher incidence than normally observed แปลเป็นไทยว่า “โรคระบาด” หมายความว่า โรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมามากผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมา

ทั้งนี้ เมื่อเกิดโรคระบาดรุนแรงขึ้นแล้ว พ.ร.บ. ควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานดำเนินการออกคำสั่งต่าง ๆ เพื่อป้องกันระงับยับยั้ง

การระบาดของโรคได้ในมาตรา ๓๔ เช่น

“require persons who are infected or reasonably suspected of being infected with the dangerous communicable disease or epidemic, or who are contacts or carriers to have a check-up or treatment or medical examination”

ให้ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรคหรือเป็นพาหะมารับการตรวจหรือรักษาหรือรับการชันสูตรทางการแพทย์

“for the purpose of safety, such persons may be isolated, quarantined or controlled for observation at places specified by the communicable disease control officer”

เพื่อความปลอดภัย อาจดำเนินการโดยการแยกกักกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด

ถ้อยคำที่น่าสนใจและได้เราได้ยินกันบ่อยในช่วงการระบาดของโรคคือคำว่า “quarantine” ซึ่งแปลว่า “การกักกัน” โดยเมื่อผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง “กักกันตัวเอง” ก็จะใช้คำว่า “Self-quarantine” ซึ่งการกักกันนี้กฎหมายได้ให้คำนิยามไว้ในมาตรา ๔ ว่า “quarantine” means the restriction of a contact or carrier to isolated places as to prevent the direct or indirect transmission of pathogens to those who may get infected with such pathogens until the lapse of the incubation period or until a carrier status has ended” แปลเป็นไทยว่า “กักกัน” หมายความว่า การควบคุมผู้สัมผัสโรคหรือพาหะให้อยู่ในที่เอกเทศ เพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่โดยทางตรงหรือทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับเชื้อโรคนั้น ๆ ได้ จนกว่าจะพ้นระยะฟักตัวของโรคหรือจนกว่าจะพ้นความเป็นพาหะ (carrier แปลว่าผู้นำ

พาไปซึ่งก็คือพาหะนั้นเอง)

เราคงเคยได้ยินคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญว่า ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่นั้น มีระยะฟักตัวประมาณ ๑๔ วัน ผู้ต้องสงสัยว่าจะติดเชื้อจึงควรกักกันตัวเองไว้เป็นเวลา ๑๔ วัน คำว่า “ระยะฟักตัว” นี้ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “incubation period” มาจากคำว่า incubation ที่แปลว่าการฟักตัว รวมกับคำว่า period ซึ่งแปลว่าช่วงเวลา รวมกันเป็น “incubation period” จึงแปลว่าระยะฟักตัว โดยในมาตรา ๔ ได้ให้คำนิยามของระยะฟักตัวไว้ว่า

“incubation period” means the period of time from which a pathogen enters a body until the time when the infected person exhibits symptoms of the relevant disease แปลเป็นไทยว่า “ระยะฟักตัวของโรค” หมายความว่าระยะเวลาตั้งแต่เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายจนถึงเวลาที่ผู้ติดเชื้อแสดงอาการป่วยของโรคนั้น

โดยนอกจากมาตรการระงับยับยั้งการระบาดของ

โรคตามมาตรา ๓๔ แล้ว มาตรา ๓๕ ยังได้ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งปิดสถานที่ต่าง ๆ ชั่วคราวเพื่อควบคุมโรคระบาดได้อีกด้วย เช่น

“order the temporary closure of market places, cooking or food selling places, beverage producing or selling places, factories, public meeting places, theaters, educational institutes or any other places” สั่งปิดตลาด สถานที่ประกอบหรือจำหน่ายอาหาร สถานที่ผลิตหรือจำหน่ายเครื่องดื่ม โรงงาน สถานที่ชุมนุมชน โรงมหรสพ สถานศึกษา หรือสถานที่อื่นใดไว้เป็นการชั่วคราว

พ.ร.บ. ควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้นเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยป้องกันระงับยับยั้งภัยจากการระบาดของโรคร้ายเท่านั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบรรลุเป้าหมายตัวประชาชนเป็นสำคัญ หากพวกเราร่วมมือร่วมใจสามัคคีกันไว้แล้วไม่ว่าวิกฤตร้ายแรงอย่างใดก็ผ่านพ้นไปได้อย่างแน่นอนครับ

มุมมอง

ต่อจากหน้า ๒๒

เบตบับทิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์
The Thai Bar Under The Royal Patronage

สั่งซื้อหนังสือเบตบับทิตยสภา

เพียงลงทะเบียนด้วยอีเมลพร้อมสั่งซื้อ
และชำระเงินผ่านธนาคารกรุงไทย
สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
<https://thethaibar-ebook.thaijobjob.com>
หรือ สอบถามรายละเอียดที่ศูนย์หนังสือเบตบับทิตยสภา
โทร. 0-2887-6801-7 ต่อ 111 หรือ 0-2887-6816

ศาลปกครอง
THE ADMINISTRATIVE COURT
กฎหมายล้มละลาย
คำอธิบาย
กำหนดค่าธรรมเนียมรับใช้
กำหนดค่าธรรมเนียมรับใช้
กำหนดค่าธรรมเนียมรับใช้

ข้อสอบพร้อมรังกำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ

ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๖๐

วิชากฎหมายแพ่งหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค กฎหมายล้มละลาย หรือกฎหมายภาษีอากร หรือกฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายการชำระระหว่างประเทศ

วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๑

คำถาม ๘ ข้อ รวม ๘๐ คะแนน เวลาตอบ ๓ ชั่วโมง ๒๐ นาที (๑๔.๐๐ – ๑๗.๒๐ นาฬิกา)

ให้ยกเหตุผลประกอบคำตอบด้วย

ต่อจากฉบับที่แล้ว

ข้อ ๗ ให้เลือกทำข้อ (ก) หรือข้อ (ข) หรือข้อ (ค) ต่อไปนี้เพียงหนึ่งข้อ

(ก) นายสินเจ้าหนี้ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายสาย ลูกหนี้ต่อศาลล้มละลายกลาง ต่อมาศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และภายในกำหนดเวลา ๒ เดือนนับแต่ได้ประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในหนังสือพิมพ์รายวันและราชกิจจานุเบกษา นายสินเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้เงินกู้ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยแนบหลักฐานหนังสือสัญญากู้ยืมมาพร้อมกับคำขอรับชำระหนี้ ต่อมาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ออกหมายเรียกให้นายสินมาพบในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับมูลเหตุในการทำสัญญากู้ยืมและสถานที่ทำสัญญากู้ยืม โดยระบุในหมายเรียกว่า หากไม่มาพบตามกำหนดนัดให้ถือว่าไม่ตักใจนำสืบพยานหลักฐาน ปรากฏว่านายสินไม่ได้มาพบเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในวันดังกล่าวโดยมิได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งว่า นายสินเจ้าหนี้ไม่ได้มาพบเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามกำหนดนัด เป็นการขัดขึ้นหมายเรียกซึ่งได้ระบุไว้แล้ว ให้ถือว่าไม่ตักใจนำสืบพยานหลักฐาน เป็นการขาดนัดพิจารณาและทิ้งคำขอรับชำระหนี้ จึงให้ยกคำขอรับชำระหนี้ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาหลักฐานตามคำขอรับชำระหนี้อีกต่อไป

ส่วนนายรววยเจ้าหนี้อีกรายหนึ่งของนายสาย ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อขอรับชำระหนี้ตามคำพิพากษาที่ศาลแพ่งพิพากษาให้

นายสายลูกหนี้ ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมให้แก่นายรววย จำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยแนบสำเนาคำพิพากษาของศาลแพ่งที่มีเจ้าหน้าที่ศาลรับรองสำเนาถูกต้องมา พร้อมกับคำขอรับชำระหนี้ ต่อมาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ออกหมายเรียกให้นายรววยนำหนังสือสัญญากู้ยืมมาแสดงเพื่อตรวจสอบ นายรววยจึงได้ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า มีเหตุขัดข้องไม่อาจนำหนังสือสัญญากู้ยืมมาแสดงเนื่องจากได้ส่งหนังสือสัญญากู้ยืมเป็นพยานเอกสารในชั้นศาลและยังมีได้รับคืน ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอตรวจดูหนังสือสัญญากู้ยืมดังกล่าวจากศาลแพ่ง

ให้วินิจฉัยว่า

(๑) คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ยกคำขอรับชำระหนี้ของนายสินด้วยเหตุผลดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(๒) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามคำร้องของนายรววยหรือไม่

รังกำตอบข้อ ๗ (ก)

(๑) ในการตรวจคำขอรับชำระหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจออกหมายเรียกนายสินเจ้าหนี้มาสอบสวนในเรื่องหนี้สินได้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๑๐๕ นายสินจึงมีหน้าที่ต้องไปพบเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามหมายเรียก อย่างไรก็ตาม การที่นายสินไม่ไปพบเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามหมายเรียก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะอาศัยข้อความในหมายเรียกที่ระบุไว้

หากไม่มาพบตามกำหนดนัดให้ถือว่าไม่ตั้งใจนำสืบพยานหลักฐานมาเป็นเหตุในการสั่งว่านายสินขาดนัดพิจารณาและทิ้งคำขอรับชำระหนี้ เพื่อยกคำขอรับชำระหนี้ไม่ได้ เพราะมาตรา ๑๐๕ กำหนดกระบวนการพิจารณาคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้วทำให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้สอบสวนและทำความเข้าใจส่งสำนวนเรื่องหนี้สินที่ขอรับชำระหนี้พร้อมทั้งรายงานว่ามีผู้โต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ประการใดหรือไม่ จะนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเรื่องขาดนัดพิจารณาและการทิ้งฟ้องมาใช้ไม่ได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงต้องพิจารณาคำขอรับชำระหนี้และหนังสือสัญญากู้ยืมประกอบการทำความเข้าใจเสนอศาลด้วย ดังนั้น คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ยกคำขอรับชำระหนี้ของนายสินด้วยเหตุผลดังกล่าว โดยไม่พิจารณาพยานหลักฐานตามคำขอรับชำระหนี้ก็ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) แม้นายรววยเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลแพ่งก็ตาม แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังคงมีอำนาจออกหมายเรียกให้นายรววยนำหนังสือสัญญากู้ยืมมาแสดงเพื่อตรวจสอบได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๑๐๕ ซึ่งนายรววยต้องปฏิบัติตามหมายเรียกของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หากใช้หน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องแสวงหาหลักฐานเองไม่ ดังนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงไม่มีหน้าที่ต้องดำเนินการยื่นคำขอตรวจดูสัญญากู้ยืมจากศาลแพ่งตามคำร้องของนายรววย

(ข) นายสอประกอบกิจการขายสินค้าอุปโภคและบริโภคทั้งขายส่งและขายปลีก และเป็นผู้จัดการจำหน่ายสินค้าเปียร์ในกรุงเทพมหานคร กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่า นายสอเสียภาษีไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานประเมินจึงตรวจสอบการดำเนินกิจการของนายสอปรากฏว่านายสอมีรายรับจากการขายสินค้าในปี ๒๕๕๙ เกินกว่า ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท แต่นายสอไม่ได้จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม เจ้าพนักงานประเมินมีคำสั่งให้นายสอส่งมอบเอกสารเพื่อประกอบการตรวจสอบได้ส่วน แต่นายสอเพิกเฉยไม่นำส่งเอกสาร โดยอ้างว่าไม่มีเอกสารส่งเพื่อประกอบ

การตรวจสอบภาษี เพราะไม่มีการจัดทำเอกสารและหลักฐานในการขาย เนื่องจากไม่มีความรู้ทางกฎหมายและบัญชี เมื่อลูกค้ามาซื้อก็ขายไปโดยไม่มีการบันทึกบัญชีและไม่ได้จัดเก็บใบเสร็จรับเงินไว้เพราะไม่คิดว่าต้องนำมาใช้ประโยชน์ ประการหนึ่ง และเพื่อรักษาสภาพการเป็นผู้จัดจำหน่าย จึงต้องซื้อสินค้าตามเป้าหมายขั้นต่ำที่บริษัทผู้ขายกำหนดไว้ทุกเดือนเพื่อมิให้บริษัทผู้ขายยกเลิกการเป็นผู้จัดจำหน่าย แม้จะมีสินค้าคงเหลืออยู่ในรายการสินค้าของตนจำนวนมาก อีกประการหนึ่ง

เจ้าพนักงานประเมินทำการประเมินโดยนำยอดขายสินค้าจากข้อมูลการซื้อขายสินค้ารวมกับรางวัลส่งเสริมการขายที่นายสอได้รับจากบริษัทผู้ขายสินค้ามาเป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยถือว่านายสอซื้อสินค้าเดือนใดถือเป็นยอดขายในเดือนนั้น โดยไม่จำเป็นต้องทำการประเมินโดยพิจารณาถึงฐานะความเป็นอยู่หรือพฤติการณ์ของผู้ประกอบการหรือสถิติการค้าของผู้ประกอบการเอง หรือของผู้ประกอบการที่กระทำกิจการทำนองเดียวกันและเมื่อนายสอไม่แสดงใบกำกับภาษีซื้อและใบกำกับภาษีขาย จึงไม่อาจประเมินภาษีโดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ เจ้าพนักงานประเมินจึงประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๗.๐ ของรายรับทั้งจำนวนพร้อมดอกเบี้ยปรับและเงินเพิ่มสำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มเดือนภาษีมกราคม ถึงธันวาคม ๒๕๕๙ ไปยังนายสอ

ให้วินิจฉัยว่า การประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มของเจ้าพนักงานประเมินชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบข้อ ๗ (ข)

นายสอเป็นผู้ประกอบการขายสินค้าในราชอาณาจักร อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๗/๒ (๑) และเมื่อมีรายรับจากการขายสินค้าในปี ๒๕๕๙ เกินกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาทต่อปีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมซึ่งได้รับยกเว้น

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๔๓๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ นายสอจึงมีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีรายรับเกินกว่ามูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๘๕/๑ (๑) ประกอบมาตรา ๘๑/๑

การที่เจ้าพนักงานประเมินมีคำสั่งให้นายสอส่งมอบเอกสารเพื่อประกอบการตรวจสอบได้ส่วน แต่นายสอเพิกเฉยไม่นำส่งเอกสาร โดยอ้างว่าไม่มีเอกสารส่งเพื่อประกอบการตรวจสอบภาษี เพราะไม่มีการจัดทำเอกสารและหลักฐานในการขาย เนื่องจากไม่มีความรู้ทางกฎหมายและบัญชี เมื่อลูกค้ามาซื้อก็ขายไปโดยไม่มีการบันทึกบัญชีและไม่ได้จัดเก็บใบเสร็จรับเงินไว้ เพราะไม่คิดว่าจะต้องนำมาใช้ประโยชน์ ถือได้ว่าเป็นผู้ประกอบการที่ไม่สามารถแสดงสำเนาใบกำกับภาษีในกรณีภาษีขาย พร้อมทั้งหลักฐานอื่นเพื่อการคำนวณภาษีหรือการเครดิตภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๘๘ (๔) เจ้าพนักงานประเมินจึงมีอำนาจประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่รู้เห็นหรือพิจารณาว่าถูกต้องตาม มาตรา ๘๘ (๖) และมาตรา ๘๘/๒ (๖) โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงฐานะความเป็นอยู่ หรือพฤติการณ์ของผู้ประกอบการ หรือสถิติการค้าของผู้ประกอบการเอง หรือของผู้ประกอบการที่กระทำกิจการทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๘๘/๒ (๔) เมื่อนายสอเป็นผู้ประกอบการซึ่งต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๕/๑ (๑) แต่มีได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม นายสอจึงมีความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเสมือนเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนตามมาตรา ๘๘/๒ วรรคสอง

แม้การเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษีตามมาตรา ๘๒/๓ วรรคหนึ่ง และนายสอจะถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการซื้อสินค้ามาขายก็ตาม แต่ในขณะที่นายสอถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น นายสอยังไม่ใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีมูลค่าเพิ่มที่นายสอถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนรายอื่นเรียกเก็บจึงไม่ใช่ภาษีซื้อตามความในมาตรา ๗๗/๑ (๑๘) ประกอบมาตรา ๘๒/๔ วรรคสี่ นายสอจึงไม่อาจนำภาษี

มูลค่าเพิ่ม (ภาษีซื้อ) ที่ถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บก่อนที่นายสอจะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนมาใช้ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มโดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษีได้ ดังนั้น เจ้าพนักงานประเมินจึงสามารถทำการประเมินโดยนำยอดขายสินค้าจากข้อมูลการซื้อสินค้ารวมกับรางวัลส่งเสริมการขายที่นายสอได้รับจากบริษัทผู้ขายสินค้ามาเป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มและประเมินให้นายสอเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ๗.๐ ของรายรับจากการขายเฉพาะส่วนที่เกินกว่าหนึ่งล้านแปดแสนบาทต่อปี ซึ่งเป็นมูลค่าฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมที่นายสอได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา ๘๑/๑ ประกอบพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อมซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ๔๓๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่การที่เจ้าพนักงานประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มจากรายรับทั้งจำนวนพร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่มโดยไม่หักรายรับจากยอดขายสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีจำนวน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ดังกล่าวเฉพาะในส่วนนี้จึงไม่ชอบ

(ค) นายพรมเป็นลูกจ้างของบริษัท กิจ จำกัด เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ บริษัท กิจ จำกัด ออกหนังสือเตือนนายพรม จากการจงใจฝ่าฝืนคำสั่งและข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานทำให้บริษัท กิจ จำกัด ได้รับความเสียหายในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นายพรมจึงยื่นฟ้องบริษัท กิจ จำกัด ต่อศาลแรงงานกลางเพื่อขอให้เพิกถอนหนังสือเตือนฉบับดังกล่าว ต่อมาวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ บริษัท กิจ จำกัด เลิกจ้างนายพรม อ้างเหตุทำงานไม่เต็มความสามารถจงใจฝ่าฝืนคำสั่งของนายจ้างที่ได้ตักเตือนหลายครั้งแต่ยังจงใจกระทำผิดอีก ทำให้บริษัท กิจ จำกัด ได้รับความเสียหาย โดยให้การเลิกจ้างมีผลในวันเดียวกัน นายพรมจึงยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ กล่าวหาว่าบริษัท กิจ จำกัด กระทำการอันไม่เป็นธรรม โดยเลิกจ้างนายพรมเพราะเหตุยื่นฟ้องบริษัท กิจ จำกัด ต่อศาลแรงงานกลาง แต่ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ นายพรมยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง

ศาลแรงงานกลางมีคำสั่งอนุญาตและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ต่อมาวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้มีคำวินิจฉัยว่า บริษัท กิจ จำกัด เลิกจ้างนายพรหมด้วยเหตุดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลแรงงานกลางเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรม และมีคำสั่งให้บริษัท กิจ จำกัด รับนายพรหมกลับเข้าทำงานและจ่ายค่าเสียหายเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้ายนับแต่วันเลิกจ้างจนถึงวันกลับเข้าทำงาน บริษัท กิจ จำกัด จึงยื่นฟ้องต่อศาลแรงงานกลาง ขอให้เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ อ้างว่า คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ไม่มีอำนาจวินิจฉัย เนื่องจากพ้นระยะเวลา ๓๐ วัน ตามกฎหมายแล้ว นอกจากนี้ นายพรหมยื่นคำร้องขอถอนฟ้องและศาลแรงงานกลางมีคำสั่งอนุญาตและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความไปแล้ว เท่ากับข้อเท็จจริงที่นายพรหมอ้างว่าเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมดังกล่าวสิ้นสุดไปแล้ว การที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยว่าบริษัท กิจ จำกัด นายจ้างมีคำสั่งเลิกจ้างเพราะนายพรหมดำเนินการฟ้องร้องนายจ้างจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ให้วินิจฉัยว่า ข้ออ้างตามคำฟ้องของบริษัท กิจ จำกัด ข้างต้นฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบข้อ ๗ (ค)

การที่บริษัท กิจ จำกัด เลิกจ้างนายพรหมเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ หลังจากนายพรหมลูกจ้างได้ยื่นฟ้องบริษัท กิจ จำกัด นายจ้างต่อศาลแรงงานกลางเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ขอให้เพิกถอนหนังสือเตือนของบริษัท กิจ จำกัด นายจ้างเนื่องจากนายพรหมจงใจฝ่าฝืนคำสั่งและข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานแล้ว แม้บริษัท กิจ จำกัด นายจ้างจะอ้างเหตุในการเลิกจ้างนายพรหมว่าทำงานไม่เต็มความสามารถ จงใจฝ่าฝืนคำสั่งของนายจ้างที่ได้ตักเตือนหลายครั้งแต่ยังจงใจกระทำผิดอีกทำให้บริษัท กิจ จำกัด ได้รับความเสียหาย ก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่านอกจากการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแรงงานกลางแล้วนายพรหมลูกจ้างมีการกระทำอื่นใดต่อนายจ้างอีก จึงเป็นกรณีบริษัท กิจ จำกัด นายจ้าง เลิกจ้างนายพรหมเพราะเหตุลูกจ้างดำเนินการ

ฟ้องร้องซึ่งเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ (๑)

เมื่อนายพรหมผู้เสียหายเนื่องจากการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์กล่าวหาบริษัท กิจ จำกัด ผู้ฝ่าฝืนเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๔ การที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดและออกคำสั่งในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องกล่าวหาตาม มาตรา ๑๒๕ จึงชอบด้วย มาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่งแล้ว ข้ออ้างตามคำฟ้องของบริษัท กิจ จำกัด ว่า คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ไม่มีอำนาจวินิจฉัย เนื่องจากพ้นระยะเวลา ๓๐ วัน ตามกฎหมายแล้ว จึงฟังไม่ขึ้น

เมื่อบริษัท กิจ จำกัด นายจ้างได้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ (๑) โดยเลิกจ้างนายพรหมลูกจ้างเพราะเหตุลูกจ้างดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลแรงงานแล้ว แม้ต่อนายพรหมจะยื่นคำร้องขอถอนฟ้องและศาลแรงงานกลางมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนคำฟ้องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความไปก่อนที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์จะมีคำวินิจฉัยก็ตาม ก็ไม่มีผลทำให้การกระทำอันไม่เป็นธรรมของบริษัท กิจ จำกัด นายจ้างที่เกิดขึ้นแล้วสิ้นสุดลงไป หรือเป็นกรณีที่ไม่มีข้อเท็จจริงที่เป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นแต่อย่างใด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ได้วินิจฉัยว่าการเลิกจ้างนายพรหมเพราะเหตุที่นายพรหมดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลแรงงานกลางเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ข้ออ้างตามคำฟ้องของบริษัท กิจ จำกัด ว่า การที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยว่า บริษัท กิจ จำกัด มีคำสั่งเลิกจ้างเพราะนายพรหมดำเนินการฟ้องร้องนายจ้างไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้นย่อมฟังไม่ขึ้นเช่นเดียวกัน

สวัสดิ์ศรีศรีรับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

สัตยา อรุณธารี

เนื่องจากกรรมการเนติบัณฑิตยสภาชุดปัจจุบันจะหมดวาระในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ นี้ และจะมีการเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่โดยจะส่งบัตรเลือกตั้งในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผมในฐานะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา ประเภทอัยการ ในตำแหน่งประธานกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ ประสงค์จะเสนอตัวเพื่อให้สมาชิกเลือกเป็นกรรมการชุดใหม่ประเภทบุคคลอื่นในครั้งนี้อย่างยิ่งจะได้ขอลาออกจากข้าราชการอัยการ ทำให้ไม่มีคุณสมบัติเป็นกรรมการเนติบัณฑิตยสภาในประเภทอัยการและในตำแหน่งประธานกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ในกรรมการชุดปัจจุบันต่อไปจนกว่าจะครบวาระได้

ดังนั้น ฉบับนี้จึงเป็น “มุมมองข่าว” ฉบับสุดท้ายของผมครับ มีโอกาสอาจได้พบกันใหม่ ขอให้ทุกท่านโชคดีและประสบความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาทุกประการครับ

อนึ่ง สมาชิกผู้มีสิทธิเลือกตั้งท่านใดย้ายที่อยู่โปรดแจ้งแผนกทะเบียนสมาชิกและนายความโดยตรง หรือโทร ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๒๒ หรือ E-mail: membership@thethaibar.or.th เพื่อการจัดส่งบัตรเลือกตั้งให้ถูกต้องครับ

แผนกตำราและคำบรรยาย

เปิดรับจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

- รับผิดชอบเอง ราคาชุดละ ๑,๕๐๐ บาท ๑ ชุด (๑๖ เล่ม)
- รับทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ราคาชุดละ ๒,๑๐๐ บาท (รวมค่าจัดส่งแล้ว)
- รับทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ EMS ราคาชุดละ ๒,๗๐๐ บาท (รวมค่าจัดส่งแล้ว)

สามารถสั่งจองผ่านระบบออนไลน์ ที่เว็บไซต์ <https://thethaibar-banyaibook.thaijobjob.com/book/index.php> ระหว่างวันที่ ๒๐ เมษายน - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

หรือรับชานาณัติส่งผ่านทางไปรษณีย์ ระหว่างวันที่ ๒๐ เมษายน - ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ แผนกตำราและคำบรรยาย โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๔

สำนักอบรมกฎหมายศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

* รับสมัครนักศึกษาใหม่ ผ่านระบบออนไลน์ <https://thethaibar-admission.thaijobjob.com/> ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

* นักศึกษาเก่า ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ <http://www.thethaibar.or.th/stnati/> ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

* รับสมัครทุนสงเคราะห์การศึกษาของเนติบัณฑิตยสภา และทุนยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ผ่านระบบออนไลน์ <http://tiny.cc/qyt1mz> ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

อ่านต่อหน้า ๑๗

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, กรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการวิชาการ, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต อาจารย์ผู้บรรยายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภาค ๑-๒ (ภาคปกติ) สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา น.บ. (เกียรตินิยม), น.บ.ท., น.ม., นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยทักษิณ)

ปฏิทินการศึกษา

ภาคหนึ่ง สมัยที่ 73 ปีการศึกษา 2563

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

สมัครและชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา
พร้อมสมัครสอบได้ทางออนไลน์ท่าน !!!

กำหนดเปิดภาคเรียน

Get cool

ภาคปกติ

25 พฤษภาคม - 11 กันยายน 63

ภาคค่ำ

25 พฤษภาคม - 12 กันยายน 63

รับสมัครนักศึกษาใหม่ (ภาคปกติ)
27 เม.ย. - 15 สิงหาคม 63

(นักศึกษาเก่า)
ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา
27 เม.ย. - 30 มิ.ย. 63

รับสมัครเรียน (ภาคค่ำ)
ตั้งแต่ 27 เม.ย. 63 ไปจนกว่าจะเต็ม !!!

Read me!

จองหนังสือรวมคำบรรยาย
จองผ่านระบบออนไลน์
20 เม.ย. - 31 พ.ค. 63
จองทางไปรษณีย์ (ธนาณัติ)
1 พ.ค. - 22 พ.ค. 63

สมัครสอบ

สมัครทางอินเทอร์เน็ต

27 เมษายน - 15 สิงหาคม 63

Yeah!

สอบข้อเขียน

กลุ่มวิชากฎหมายอาญา

27 กันยายน 2563

กลุ่มวิชากฎหมายแพ่ง

4 ตุลาคม 2563

1 2 3 4 5

ทุนการศึกษา

สมัคร 27 เม.ย. - 19 มิ.ย. 63

ประกาศชื่อสอบทุนสงเคราะห์ฯ

24 มิ.ย. 63

สอบทุนสงเคราะห์การศึกษา

1 ก.ค. 63

ไหว้ครูและมอบทุนฯ

23 กรกฎาคม 2563

บรรณาธิการแกลง

วันวิสาขบูชา ถือเป็นวันสำคัญที่สุดทางพระพุทธศาสนา กับการถือกำเนิดของพระพุทธศาสนา คือ เป็นวันที่ **พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน** โดยเกิดขึ้นตรงกันทั้ง ๓ ครั้ง และในปีที่วันวิสาขบูชา ตรงกับวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งการจัดกิจกรรมวันวิสาขบูชาในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ กระทรวงวัฒนธรรมต้องปรับรูปแบบโดยจัดกิจกรรมทางศาสนาที่ห้องสนามหลวง อีกทั้งยังร่วมกับมหาเถรสมาคม และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติออกแนวทางข้อปฏิบัติ โดยขอให้สวดมนต์ นั่งสมาธิ รักษาศีล ฟังธรรมเทศนา ผ่านทางออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดียที่บ้าน แต่วัดสามารถประกอบพิธีทางศาสนาเฉพาะพระสงฆ์ได้โดยเว้นระยะห่าง

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “วันวิสาขบูชา : วันสำคัญสากลของสหประชาชาติ” โดย ศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “การทำพินัยกรรมเพื่อหักเงินผลประโยชน์ของสมาชิกสมาคมการฌาปนกิจสงเคราะห์” โดย สุจิตรา แสงสายัณห์ กล่าวถึง สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ห. ในฐานะหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินงานแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัด ล. ขอหาหรือว่าการหักเงินของสมาคมฯ จากผลประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งหมดหรือบางส่วนก่อนที่จะจ่ายให้แก่ทายาทหรือบุคคลผู้รับผลประโยชน์ที่ระบุไว้เพื่อخذใช้เงินกู้หรือภาระผูกพันที่สมาชิกได้กระทำไว้ก่อนเสียชีวิตตามแบบบันทึกพินัยกรรมที่แนบมาได้หรือไม่ อย่างไร, บทความ คำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “อำนาจฟ้อง : กรณีพิพาทในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง กล่าวถึง ปัญหาเอกสารสิทธิเกี่ยวกับปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมในหลายกรณี ดังตัวอย่างกรณี คำพิพากษาศาลฎีกา ๖๖๕/๒๕๖๒, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้บทความผิดก็มีผลเท่ากับพิพากษายืน” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์, มนต์ชัย ชนินทรลีลา, สุจรรยา สุจริตศรีชัยกุล และ ฉัตรเฉลิม ธรรมวินทร กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๒๘/๒๕๖๒, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “The Role of Communicable Disease Act, B.E. 2558 Regarding Pandemic Crisis.” โดย ว่าที่ร้อยตรี ทินกฤต สาดรรอด กล่าวถึง บทบาทของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อวิกฤตโรคระบาด, ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๖๐ (สนามใหญ่) วิชากฎหมายพยานหลักฐาน กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายองค์การอัยการและพนักงานอัยการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว หรือกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอาญา หรือกฎหมายแพ่ง หรือกฎหมายแรงงาน กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา หรือกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ เสนอข้อ ๗ (ก) – (ค) ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย สัตยา อรุณธาริ

พบกันใหม่เดือนมิถุนายน

ศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย **คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา** จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

พิมพ์ที่ : **บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด**

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐